

CILTSDARBA NOLIKUMS

1. Vispārējā daļa.
2. Audzētājs un vaislas suņa īpašnieks.
3. Audzētāja pienākumi un tiesības.
4. Vaislas suņa īpašnieka pienākumi un tiesības.
5. Ciltsdarba konsultācijas un kontrole.
6. Priekšnoteikumi vaislas dzīvnieku izmantošanai.
7. Afikss un audzētava.
8. Pārošanas atļauja un pārošana.
9. Metiena kontrole un reģistrācijas kārtība
10. Ciltsgrāmata.
11. Ciltsraksti.
12. Pārkāpumi.

1.VISPĀRĒJĀ DAĻA.

- 1.1 Ciltsdarba Nolikums (turpmāk teksta Nolikums) ir pieņemts saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 10. Šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju organizācijas reģistrēšanas un atzīšanas kārtība, kā arī šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku ciltsgrāmatas kārtošanas, ciltsrakstu izsniegšanas un audzēšanas programmas apstiprināšanas kārtība.
- 1.2 DIAMOND DOG'S HOUSE kluba (turpmāk tekstā Klubs) mērķis ir šķirnes izkopšana, ciltsdarbā izmantojot funkcionāli veselus dzīvniekus ar nosvērtu psihi un veselīgu iedzimtību. Kluba funkcijās ietilpst ciltsdarba koordinēšana, konsultācijas un kontrole.
- 1.3 Esošais Nolikums ir obligāts visiem Kluba audzētājiem un audzētavām.
- 1.4 Nolikums paredzēts mērķtiecīgai ciltsdarba vadīšanai.
- 1.5 Kluba pienākums ir cīnīties pret iedzimtiem defektiem un iedzimtām slimībām, ciltsdarba uzdevums ir:
 - apvienot Kluba biedrus kopēja mērķa sasniegšanai šķirnes suņkopībā.
 - apzināt šķirnei biežāk sastopamos iedzimtos defektus, saslimšanas un izplatīt saviem biedriem brīvi pieejamu informāciju par tiem;
 - izplatīt saviem biedriem brīvi pieejamu informāciju par pārbaudēm uz iedzimtiem defektiem un saslimšanām, kas ir pieejamas, bet nav obligātas;
 - noteikt obligātās veselības un temperamenta pārbaudes ciltsdarbā izmantojamiem dzīvniekiem saskaņā ar Kluba prasībām un ievērojot šķirnes specifiku;
 - aizliegt izmantot ciltsdarbā dzīvniekus, kas nekalpo par pamatu šķirnes uzlabošanai.

1.6 Klubs, veicot ciltsdarbu un veicot vaislas materiālu novērtēšanu, vadās no suņu šķirņu standartiem no starptautiskiem klubiem, tādiem, kā - American Kennel Club (turpmāk teksta AKC), United Kennel Clubs International (turpmāk teksta UCI), International Kennel Union (turpmāk teksta IKU), Federation Cynologique Internationale (turpmāk teksta FCI) un citām organizācijām. Klubs veic ciltsdarbu ar visām Klubā reģistrētām šķirnēm, izņemot Latvijas dzinējsuni. Šķirņu sarakstu skatīt pielikumā Nr.1. Klubi nedrīkst iejaukties audzētāju ciltsdarbā, izvirzot prasības, kas nav noteiktas kluba Nolikumā, tādējādi ierobežojot audzētāju radošo brīvību.

2.AUDZĒTĀJS UN VAISLAS SUŅA ĪPAŠNIEKS.

- 2.1 Vaislas suņa vai kuces īpašnieks ir fiziska persona, kura iegādājusies dzīvnieku likumīgā ceļā un var to pierādīt dokumentāli.
- 2.2 Audzētājs ir kuces īpašnieks vai tās nomnieks uz kuces pārošanas, vai metiena dzimšanas brīdi.
- 2.3 Par audzētāju var būt jebkuras valsts pilngadīgs iedzīvotājs vai reģistrēta juridiska persona, kas reģistrēta Klubā. Gadījumā, ja audzētājs nedzīvo Latvijas teritorijā, klubs nodrošina kompetentu metiena apskati saskaņojot laiku un kārtību ar audzētāju.
- 2.4 Klubam ir jāveic īpaša uzraudzība pār ciltsdarbu ar nomātām un kopīpašumā esošām kucēm. Audzētājam vai audzētavas īpašniekam jāiesniedz klubā rakstisks līgums par kuces nomāšanu vai kopīpašuma lietošanas noteikumiem savlaicīgi, pirms pārošanas atļaujas saņemšanas.
- 2.5 Nododot suni nomā, nomas līgums stājas spēkā ar to brīdi, kad suņa īpašnieks, kurš norādīts ciltsrakstos, ir reģistrējies līgumu klubā, ko apliecina kluba izpildinstitūcijas atbildīgās personas paraksts, kluba zīmogs un reģistrācijas datums.

3.AUDZĒTĀJA PIENĀKUMI UN TIESĪBAS.

- 3.1 Audzētājam ir jābūt apmācītam mājas (istabas) dzīvnieku labturības jomā un tam jābūt apmācību apliecinošam dokumentam vai tam ir atbilstoša izglītība veterinārmedicīnas, bioloģijas vai kinoloģijas jomā. Ja mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks ir juridiska persona, vismaz viens tās darbinieks ir apmācīts vai ieguvis izglītību atbilstoši šajā apakšpunktā minētajām prasībām.
- 3.2 Audzētāja pienākums ir kuces pārošanai izmantot vienīgi tādu vaislas suni, kurš atbilst Nolikuma prasībām.
- 3.3 Audzētājam pārošanas atļaujas saņemšanai jāiesniedz biedrībā šādi dokumenti:
- Kuces ciltsrakstu kopija;
 - Kuces apmācību apliecinoša dokumenta kopija ;
 - Kuces eksterjera novērtējuma un čempiona sertifikātu kopijas;
 - Kuces veselības pārbaūžu sertifikātu kopijas.
- 3.4 Nav pieļaujams no kuces iegūt metienus bez biedrības izsniegtas pārošanas atļaujas.
- 3.5 Audzētājam jānodrošina kucei un tās pēcnācējiem labi turēšanas apstākļi un atbilstoša barošana.

- 3.6 Visiem kucēniem pirms pēdējās metiena apskates ir jābūt apzīmētiem un reģistrētiem Lauksaimniecības Datu Centrā (turpmāk tekstā LDC) saskaņā ar normatīvajiem aktiem Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību.
- 3.7 Kucēni regulāri un savlaicīgi jāattārpo. Gadījumā, ja audzētājs nav nodevis jaunajiem īpašniekiem kucēnus līdz laikam, kad pēc profilaktiskās vakcinācijas shēmas ir paredzēta atkārtota vakcinācija, audzētājam ir jāveic kucēnu atkārtota vakcinācija atbilstoši vecumam.
- 3.8 Kuces īpašniekam ir pirmtiesības uz kucēna izvēli metienā, bet suņa īpašniekam – otrās izvēles tiesības, ja vien šo kārtību kā citādu nenosaka abu pušu līgums.
- 3.9 Audzētājam jānorēķinās ar vaislas suņa īpašnieku pārošanas aktā atrunātajā kārtībā, kam ir līguma spēks.

4.VAISLAS SUŅA ĪPAŠNIEKA PIENĀKUMI UN TIESĪBAS.

- 4.1 Vaislas suņa īpašnieks drīkst pieņemt pārošanai vienīgi tādu vaislas kuci, kura atbilst Nolikuma prasībām.
- 4.2 Suņa īpašniekam, pirms pārošanas, jāpieprasa audzētājam uzrādīt biedrības izdotu, noteikta parauga, pārošanas atļauju, bet ārvalstīs dzīvojošām kucēm – tās organizācijas izdotu pārošanas atļauju, kuras biedrs ir kuces īpašnieks vai nomnieks.
- 4.3 Vaislas suņa īpašniekam pārošanas atļaujas saņemšanai jāiesniedz biedrībā šādi dokumenti:
- Suņa ciltsrakstu kopija;
 - Suņa apmācību apliecināša dokumenta kopija;
 - Suņa eksterjera novērtējumu un čempiona sertifikātu kopijas;
 - Suņa veselības pārbaūžu sertifikātu kopijas.
- 4.4 Suņa īpašniekam jānodrošina savam sunim labi turēšanas apstākļi un atbilstoša barošana.
- 4.5 Suņa īpašniekam ir otrās izvēles tiesības uz kucēnu pēc tam, kad kuces īpašnieks ir izdarījis pirmo izvēli, ja vien šo kārtību kā citādu nenosaka abu pušu līgums.

5.CILTSDARBA KONSULTĀCIJA UN KONTROLE.

- 5.1 Ciltsdarbu vada un kontrolē kluba ciltsdarba vadītājs, kurš darbojas saskaņā ar šo Nolikumu un Kluba Valdes lēmumiem.
- 5.2 Kluba ciltsdarba vadītājs kontrolē dotā Nolikuma prasību izpildi un ir atbildīgs par pareizu un savlaicīgu ciltsdarba dokumentācijas noformēšanu.
- 5.3 Kluba Ciltsdarba vadītājam ir jāseko, lai audzētājs vai audzētavas īpašnieks ievērotu Kluba Nolikuma prasības.
- 5.4 Ciltsdarba norisi Klubā kārtos ciltsdarba vadītājs, kuram ir specialā (biologa, veterinārārsta, zootehniskā un tml.) izglītība, vai ir pabeigti kinologu kursi un ir ne mazāk, kā 3 gadu pieredze kinoloģiskā darbā, ir vēlama eksperta kvalifikācija. Ciltsdarba vadītājs kārtos zootehniskās uzskaites dokumentāciju, piedalās metienu kontrolē, paraksta ciltsrakstus, analizē ciltsdarba rezultātus, konsultē audzētājus, piemeklē (pēc audzētāja pieprasījuma) vaislas dzīvniekiem partnerus, apmāca ciltsdarba kontrolierus; Ciltsdarba norisi nosaka abpusēji suņu īpašnieku līgumi (pārošanas akts, kucēna pirkšanas-pārdošanas līgums,

pilnvaras un citi), kā arī LR likumdošanas akti, suņu šķirņu standarti un organizāciju statūti un nolikumi. Visas domstarpības, kas skar materiālo pusi, tiek risinātas tiesas kārtībā. Līguma paraugus audzētājs var saņemt Klubā vai izstrādāt individuāli katram darījumam.

5.5 Kluba pienākums ir nodrošināt audzētājus ar konsultācijām un uzraudzīt ciltsdarba norisi, kā arī apmācīt ciltsdarba speciālistus.

6. PRIEKŠNOTEIKUMI VAISLAS DZĪVNIEKU IZMANTOŠANAI.

6.1 Ciltsdarbā var izmantot tikai veselus, šķirnes standarta prasībām atbilstošus šķirnes suņus un kuces ar stabilu nervu sistēmu, kuru ciltsraksti ir reģistrēti Klubā, Latvijas Kinoloģisko Biedrību Asociācijas (turpmāk teksta LKBA), International Union of Canine Breeders (turpmāk teksta IUCB), Latvijas Kinoloģiskā Federācijas (turpmāk teksta LKF) vai UCI, IKU, FCI un citu starptautiski atzītu kinoloģisko organizāciju Ciltsgrāmatās un suņiem ir jābūt apzīmētiem un reģistrētiem LDC saskaņā ar normatīvajiem aktiem Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību. Suni, kas apzīmēts un reģistrēts LDC, var izmantot ciltsdarbā ar partneri, kuram ir pilni ciltsraksti.

6.2 Ciltsdarbā netiek izmantoti dzīvnieki ar iedzimtiem defektiem: uzvedības anomālijas, iedzimts aklums vai kurlums, zaķa lūpa, vilka rīkle, defekti zobu sistēmā, žokļa anomālijas, kriptorhisms un monorhisms, nestandarta krāsa, skeleta deformācijas – lauza aste u.c. (šķirnēm, kurām tas nav paredzēts standartā), kā arī slimī ar smagas pakāpes locītavu displāziju, iedzimtām acu slimībām, epilepsiju u.c. funkcionāliem defektiem, kas ietekmē dzīves kvalitāti.

6.3 Pirms kucē pārošanas Klubā komisijai jāpārbauda apstākļu piemērotību vesela metiena izaudzēšanai - sanitāros apstākļus, uzturēšanās vietas atbilstību fizioloģiskajām vajadzībām, atbilstošu optimālu mikroklimatu (piemēram, atbilstošu gaisa un ūdens temperatūru, mitruma režīmu, gaisa apmaiņu) teritorijā, kur dzīvnieks uzturas un apstākļu neatbilstības gadījumā neatļaut pārojumu. Audzētājam jānodrošina kucē un tās pēcnācējiem atbilstošus turēšanas un barošanas apstākļus.

6.4 Vaislas sunim un kucei jāsaņem eksterjera novērtējums. Izstādēs, no dzimšanas līdz 2 gadu vecumam jāsaņem vismaz viens novērtējums, vecākiem par 2 gadiem – divi novērtējumi (viens no tiem var būt saņemts junioru klasē). Izņēmuma gadījumos ir pieļaujama suņa individuāla apskate, kuru organizē Klubs, saskaņojot ar Ciltslietu Komisiju un Ekspertu-kinologu. Izstādes novērtējumam jābūt ne zemākam par atzīmi “ļoti labi”.

6.5 Vecumu, no kura ciltsdarbā tiek izmantoti suņi un kuces, nosaka šķirņu klubi savos ciltsdarba nolikumos, balstoties uz šķirnes specifiku, tomēr kucēm tas nedrīkst būt mazāks par 15 mēnešiem un lielāks par 8 gadiem, suņiem – ne mazāks par 12 mēnešiem uz pārošanas brīdi. Tikai īpašas nepieciešamības gadījumos, šķirnes uzlabošanas interesēs, pieļaujams izmantot vaislā kuci vecāku par pilniem 8 gadiem. Suņiem nav lielākā vecuma ierobežojuma.

6.6 Vaislas kucei atļauts tikai viens metiens gadā, bet ne ātrāk kā pēc 10 mēnešiem no iepriekšējā metiena dzimšanas.

6.7 Vaislas dzīvniekiem jāveic veselības pārbaudes, atbilstoši Klubā prasībām.

6.8 Pārošanai izmantojot citā valstī dzīvojošu suni, tam jābūt ar atzītiem ciltsrakstiem un jāatbilst tās organizācijas ciltsdarba prasībām, kurā tas ir reģistrēts.

6.9 Ja suns/kuce kādā no rīkotajām izstādēm saņem novērtējumu 0 (diskvalifikācija), tad par tā tālāko izmantošanu ciltsdarbā lemj Kluba Ciltslietu komisija.

7.AFIKSS UN AUDZĒTAVA.

7.1 Lai apzīmētu kucēnus, kuri dzimuši vienam audzētājam piederošām kucēm, to vārdiem ciltsrakstos pievieno afiksu vai audzētavas nosaukumu, kuru piešķir audzētājam tikai personīgai lietošanai. Afikss vai audzētavas nosaukums ir pastāvīga un neatdalāma suņa vārda sastāvdaļa.

7.2 Afiksa vai audzētavas nosaukumu reģistrē Klubā.

7.3 Audzētājs var reģistrēt tikai vienu afiksu vai audzētavas nosaukumu, neatkarīgi no audzējamo šķirņu skaita.

7.4 Katram pieteiktajam afiksam vai audzētavas nosaukumam būtiski jāatšķiras no citiem agrāk reģistrētiem un aizsargātiem nosaukumiem.

7.5 Afikss kļūst par audzētavas nosaukumu, ja audzētājs kvalificējas audzētavas reģistrācijai.

7.6 No afiksa vai audzētavas nosaukuma tālākas izmantošanas var atteikties jebkurā laikā, bet audzētājam cits aizsargāts nosaukums netiek piešķirts.

7.7 Afikss vai audzētavas nosaukums zaudē spēku audzētāja nāves gadījumā, ja uz to nepiesakās likumīgs mantinieks, kurš atbilst Ciltsdarba Noteikumu izvirzītajām prasībām.

7.8 Afiksu vai audzētavas nosaukumu var nodot citai personai pēc rakstiskas vienošanās. Labticīgais ieguvējs var izmantot audzētavas nosaukumu, ja viņš atbilst Ciltsdarba Noteikumu izvirzītajām prasībām.

7.9 Audzētavas statusu var iegūt viena vai vairākas fiziskas personas, ne jaunākas par 18 gadiem, ja atbilst vienai no sekojošām prasībām:

- ir beigusi kinoloģiskos kursus un kvalitatīvi izaudzējusi vismaz 2 metienus;
- ir nokārtojusi kinoloģisko testu un kvalitatīvi izaudzējusi vismaz 3 metienus.

7.10 Audzētavas reģistrācija notiek aizpildot pieteikumu, kurā norāda divas iespējamās audzētavas nosaukuma variantus vēlamības secībā, un iesniedzot to Kluba birojā. Klubs nodrošina audzētavas reģistrāciju saskaņā ar Latvijas Republikas normatīviem aktiem .

7.11 Ja audzētavu reģistrē vairākas personas, tām jāvienojas un jāizvirza vienu personu, kas ir atbildīga par ciltsdarba prasību ievērošanu un dokumentācijas aizpildīšanu. Kucēnu ciltsrakstos šīs atbildīgās personas vārds tiek ierakstīts kā pirmais.

7.12 Saskaņā ar normatīviem aktiem katrs audzētājs ir tiesīgs iekārtot dzīvnieku (suņu) audzētavas (individuālas vai kopējās), ja tās atbilst sanitāri higiēniskajām prasībām un ja audzētājs (vai viņa partneris, konsultants):

- ir ar atbilstošu izglītību (zootehniskā, veterinārā, medicīniskā, bioloģiskā), vai
- ir ekspert- kinologs, vai
- ir pabeidzis kinologa kursus un viņam ir pieredze suņkopībā ne mazāk, kā 3 gadi, vai

- ir kvalitatīvi izaudzējies 3 metienus ja kucēnu eksterjera un darba spēju vidējais līmenis nebija zemāks par mātes un tēva un esošās populācijas vidējo rādītāju.
- 7.13 Pēc audzētāja iesnieguma, klubs pierēģistrē audzētavu un tās nosaukumu, kurš būs patstāvīga un neatdalāma audzētavā dzimušo dzīvnieku vārda sastāvdaļa.
- 7.14 Audzētavas īpašnieks ir tiesīgs patstāvīgi veikt ciltsdarbu, ievērojot minēto nolikumu, patstāvīgi paaugstināt savu kinoloģisko zināšanu līmeni.
- 7.15 Audzētavas īpašniekam jānodrošina Klubam iespēja novērtēt metienu, vismaz vienu reizi, līdz 8 nedēļu vecumam. Ar to saistītos transporta izdevumus sedz audzētavas īpašnieks.
- 7.16 Audzētavas īpašniekam jāraugās, lai Klubam laicīgi tiktu nodota visa dokumentācija saistībā ar audzētavai piederošas kuces pārošanu un metiena reģistrāciju.
- 7.17 Audzētavas metiena pirmo burtu nosaka Klubs.
- 7.18 Audzētavas statuss tiek zaudēts, ja piecu gadu laikā netiek veikts ciltsdarbs.
- 7.19 Ja audzētavas īpašnieks ciltsdarbā ir pieļāvis pārkāpumu, viņš zaudē kvalificētās audzētavas statusu. Atkārtota kvalificēšanās atbilstoša līmeņa audzētavas statusa ieguvei iespējama pēc 3 gadiem.
- 7.20 Ja uz laiku ir apturēta audzētavas darbība, to var atjaunot pēc diskvalifikācijas termiņa beigām. Ja audzētavas darbība ciltsdarba pārkāpumu dēļ ir apturēta pilnībā, to neatjauno.

8. PĀROŠANAS ATĻAUJA UN PĀROŠANA.

8.1 Pārošanas atļauja (sk. pielikumu Nr. 2.).

8.1.1 Pārošanas atļauju audzētājs, afiksa vai audzētavas īpašnieks saņem savā klubā pirms pārošanas. Pārošanas atļauju var saņemt kluba biedrs, kura biedra stāžs klubā nav mazāks kā 6 (seši) mēneši. Pārošanas atļauju ciltsdarba vadītājs apstiprina ar savu parakstu un reģistrē pārošanas atļauju konkrētai kucei kluba uzskaites grāmatā, kura tiek ierakstīti:

- kuces/suņa vārds;
- reģistrācijas numurs;
- dzimšanas datums;
- šķirne;
- saimnieka vārds, uzvārds;
- tālruņa numurs.

8.1.2 Izsniegtā pārošanas atļauja ir derīga tikai uz pieteikto pārojumu. Izsniedzot pārošanas atļauju audzētājam, izņemot audzētavas īpašnieku, Kluba pārstāvis ieraksta tajā informāciju par izvēlēto vaislas suni.

8.1.3 Pārošanas atļauju, ar aizpildītu pārošanas aktu, ar vaislas suņa un kuces īpašnieku parakstiem, kuces īpašnieks pēc pārošanas viena kalendārā mēneša laikā nodod Klubā. Pārošanas atļauju vienlaicīgi ar metiena kartiņu iesniedz Ciltsgrāmatā.

8.2 Pārošana.

- 8.2.1 Vaislas kuces īpašniekam ir tiesības pārot kuci ar vaislas suni pēc paša izvēles vai konsultējoties ar kluba ciltsdarba vadītāju. Kuces īpašnieka pienākums kuces pārošanai izmantot tādu vaislas suni, kurš reģistrēts jebkurā kinoloģiskā organizācijā ar ciltsrakstiem un atbilst visām Kluba Nolikuma izvirzītajām prasībām.
- 8.2.2 Kuces pārošanai ārvalstīs drīkst izmantot tikai tādu vaislas suni, kam ir atzīti ciltsraksti. Ieteicams izmantot suni, kuram ir veiktas veselības pārbaudes saskaņā ar Kluba prasībām. Ja tiek izmantots suns bez atbilstošām pārbaudēm, par rezultātu ir atbildīgs pats audzētājs.
- 8.2.3 Lai veiktu tuvu radniecīgu pārojumu (tēvs-meita, dēls-māte, māsa-brālis, pusmāsa-pusbrālis), audzētājam, izņemot audzētavas īpašnieku, ir jāmotivē sava izvēle un jāsaņem rakstiska atļauja Klubā. Atļauja vienlaicīgi ar metiena kartiņu jāiesniedz Ciltsgrāmatas vadītājam.
- 8.2.4 Vienas meklēšanās laikā kuci drīkst sapārot tikai ar vienu vaislas suni. Ja kuce sapārota ar diviem vai vairākiem suņiem, vai ar citas šķirnes suni, kucēni netiek reģistrēti un ciltsraksti metienam netiek izsniegti.
- 8.2.5 Pirms pārošanas ir jāsastāda rakstisks līgums starp kuces un suņa īpašniekiem par pārojuma nosacījumiem.
- 8.2.6 Veicot kuces mākslīgo apsēklošanu ar atdzesētu vai sasaldētu spermu, apsēklošanas procesu veic licencēts veterinārārsts, kurš to apliecina ar savu parakstu. Veterinārais speciālists ir atbildīgs par spermas atbilstību tās pavaddokumentiem.
- 8.2.7 Gada laikā vaislas kucei pieļaujams viens metiens. Ja kuce meklējas retāk kā 2 reizes gadā, tad nākamā pārošana atļauta ne ātrāk kā desmit mēnešus pēc iepriekšējā metiena dzimšanas datuma.

9.METIENA KONTROLE UN REĢISTRĀCIJAS KĀRTĪBA.

- 9.1 Audzētāja un audzētavas īpašnieka pienākums ir paziņot savam klubam par metiena piedzimšanu 10 dienu laikā.
- 9.2 Klubs norīko kompetentu komisiju metiena apskates veikšanai tā audzēšanas vietā. Audzētāja pienākums ir nodrošināt apskates iespēju.
- 9.3 Gadījumos, kad rodas aizdomas par kucēna ģenētiskiem defektiem, citām neatbilstībām vai pamatota konflikta gadījumā, audzētājs vai Klubs ir tiesīgi pieaicināt uz metiena apskati neatkarīgas personas ar atbilstošu kvalifikāciju (ir apmācīts mājas (istabas) dzīvnieku labturības jomā un saņēmis apmācību apliecināšu dokumentu vai tam ir atbilstoša izglītība veterinārmedicīnas, bioloģijas vai kinoloģiskā jomā. Ja mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieks ir juridiska persona, vismaz viens tās darbinieks ir apmācīts vai ieguvis izglītību atbilstoši šajā apakšpunktā minētajām prasībām).
- 9.4 Metiena apskate ir būtisks elements kontrolētai šķirnes suņu audzēšanai Klubā.
- 9.5 Metiena apskates komisija sastāda Metiena apskates aktu (sk. pielikumu Nr. 3) un Metiena reģistrācijas aktu (sk. pielikumu Nr. 4), kurā atzīmē visus būtiskos datus par metienu: kucēnu fizisko stāvokli, atbilstību šķirnei apskates brīdī un apliecina to metiena apskates aktā ar savu parakstu. Apskates aktu paraksta komisijas locekļi un audzētājs. Šo aktu komisija pēc pēdējās apskates iesniedz kluba ciltsdarba vadītājam.

- 9.6 Komisijas sastāvā jābūt vismaz vienai personai ar kinoloģisko izglītību, kura novērtē kucēnu fizisko stāvokli, atbilstību šķirnei apskates brīdī un apliecina to metiena apskates aktā ar savu parakstu. Gadījumos, kad rodas aizdomas par ģenētiskiem defektiem vai citām neatbilstībām, kinologam ieteicams pieaicināt veterināro speciālistu. Gadījumā, kad Kluba komisija pirmo reizi veic kādas jaunas šķirnes metiena apskati, vai gadījumā, ja metiena apskatē rodas neskaidrības, ir jākonsultējas ar attiecīgās šķirnes speciālistu. Metiena apskates komisijā nevar būt kucēnu tēva īpašnieks vai persona, kuras īpašumā vai kopīpašumā ar audzētāju ir kucēnu māte vai citi suņi.
- 9.7 Metiena apskates skaitu nosaka audzētājs. Audzētājs vai ciltsdarba vadītājs ir tiesīgi pieprasīt metiena apskati 2 reizes. Apskati veic atbilstoši Kluba Nolikumā noteiktajam minimālajam pārdošanas vecumam, bet ne agrāk, kā 8 nedēļu vecumā. Klubs, vajadzības gadījumā, var noteikt papildus metiena apskates.
- 9.8 Kucēnu realizāciju drīkst uzsākt pēc pēdējās apskates, kad kucēni ir pilnas 8 (astoņas) nedēļas veci.
- 9.9 Kucēniem uz metiena apskates brīdi jābūt identificētiem ar mikročipu, vakcinētiem pret infekcijas slimībām, atbilstoši LV likumdošanas prasībām. Kucēns tiek atsavināts jaunajam īpašniekam kopā ar veterināro dokumentu, kurā izdarīti ieraksti par veikto vakcināciju un attārpošanu, suņiem ir jābūt apzīmētiem un reģistrētiem LDC, saskaņā ar normatīvajiem aktiem mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību, uz audzētāja vārdā.
- 9.10 Ja metiena pēdējās apskates laikā tiek konstatēti kucēni ar fiziskiem defektiem, tad audzētājam jānodrošina šo kucēnu veterinārā apskate (ar Kluba norīkojumu) un pēc slēdziena saņemšanas Kluba vadībai jāpieņem lēmums par kucēnu turpmāko likteni.
- 9.11 Atsavinot kucēnu ar nepārejošiem defektiem, audzētājam jāsaņem jaunā īpašnieka paraksts par to, ka jaunais īpašnieks, defektiem neizzūdot, neizmantos šo dzīvnieku vaislā.
- 9.12 Nododot kucēnu jaunajam īpašniekam, audzētājam vai audzētavas īpašniekam ir jāslēdz kucēna atsavināšanas līgums vai pirkšanas- pārdošanas līgums un kucēnu sertifikāts, kas turpmāk kalpo par pamatu ciltsrakstu izsniegšanai.
- 9.13 Audzētājam un audzētavas īpašniekam jāreģistrē visi kucēni, kuri ir dzīvi uz pēdējās apskates brīdi. Atsevišķu kucēnu reģistrācija nav pieļaujama. Kucēniem, kuri ir vaislas brāķi, tiek izdoti ciltsraksti ar spiedogu "Nav izmantojams ciltsdarbā".
- 9.14 Metiena kontroles reģistrācijas kartībā:
- 9.14.1 Pēc metiena apskates reģistrāciju veic Kluba ciltsdarba vadītājs.
- 9.14.2 Audzētājs un audzētavas īpašnieks veic metiena reģistrācijas apmaksu, kā arī Kluba noteiktos maksājumus, saņemot kucēnu reģistrācijas sertifikātus (sk. pielikumu nr.7.a-7.b.).
- 9.14.3 Metiena noformēšanai nepieciešami dokumenti ar Kluba ciltsdarba vadītāja parakstu:
- suņa un kuces oriģinālo ciltsrakstu kopijas;
 - eksterjera novērtējuma un darba spēju pārbaūžu apliecināšu dokumentu kopijas;
 - pārošanas nosūtījums;
 - līguma kopija, kuces nomāšanas gadījumā;
 - metiena apskates akts;

- kopīpašuma līguma kopija;
- maksājumu apliecinājošs dokuments.

9.14.4 Metiena kartiņā Ciltsgrāmatas vadītājs ieraksta kucēniem piešķirtos numurus un kartiņu iešu attiecīgās šķirnes sējumā un (ar audzētavas vai audzētājā īpašniekā parakstu) nodod Kluba ciltsdarba atbildīgai personai.

10.CILTSGRĀMATA.

10.1 Ciltsgrāmata ir būtiska šķirnes suņkopības sastāvdaļa, kuras uzdevums ir apkopot precīzu un pēc iespējas visaptverošu informāciju par tajā reģistrētajiem šķirnes suņiem.

10.2 Ciltsgrāmata ir Kluba īpašums un tās uzraudzību veic Ciltsdarba vadītājs.

10.3 Ciltsgrāmatas vadītājs ir pieredzējis kinologs, kuru apstiprina Kluba valde.

10.4 Ciltsgrāmatā ieraksta tikai tos suņus, kas atbilst attiecīgās šķirnes ciltsdarba nolikumā noteiktajām prasībām un ir apzīmēti un reģistrēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību.

10.5 Ciltsgrāmatā ieraksta tikai tos suņus, kuru izcelsmi trijās paaudzēs pilnībā var pierādīt Kluba atzītās ciltsgrāmatās.

10.6 Ciltsgrāmatu iedala pamatdaļā un reģistrā. Ciltsgrāmatā ierakstus veic hronoloģiskā secībā atbilstoši dzīvnieka reģistrācijas datumam organizācijā.

10.7 Tīršķirnes suņa izcelsme ir zināma un izsekojama vismaz trijās paaudzēs, abi tā vecāki ir ierakstīti ciltsgrāmatas pamatdaļā un ir vienas šķirnes dzīvnieki vai radniecīgas šķirnes dzīvnieki atbilstoši ciltsdarba nolikumā un šķirņu standartā noteiktajam.

10.8 Minimālā nepieciešamā informācija:

- šķirnes nosaukums;
- krāsa;
- audzētavas nosaukums, vai metiena pievārds;
- kucēnu dzimšanas datums;
- vecāku vārdi un Ciltsgrāmatas numuri;
- kucēnu dzimums, vārds;
- ciltsgrāmatas numurs;
- identifikācijas numurs;
- audzētāja vārds, uzvārds, adrese un paraksts.

10.9 Kucēna vārdam pievieno metiena pievārdu, vai audzētavas nosaukumu, ja tāds ir.

10.10 Metiena pievārdu audzētājam piešķir Klubs pēc viņa lūguma. Pievārdu ieraksta ciltsrakstos pirms, vai aiz suņa vārda.

10.11 Dokumentos (izstāžu pieteikumos, pārošanas atļaujās u.c.) nav atļauts mainīt oriģinālo, Ciltsgrāmatā reģistrēto suņa vārdu.

10.12 Ciltsgrāmatā jāpiesaka viss metiens uzreiz, nav pieļaujama atsevišķu kucēnu reģistrācija.

- 10.13 Viena metiena visu kucēnu vārdiem jāsakas ar vienu un to pašu burtu.
- 10.14 Vienas metiena kucēnu vārdiem jābūt atšķirīgiem gan izrunā, gan rakstībā.
- 10.15 Reģistrs ir Ciltsgrāmatas sastāvdaļa, kurā ieraksta:
- suņus, kuru ciltsraksti ir reģistrēti Klubā neatzītās ciltsgrāmatās un suņus bez izcelsmi apliecināšiem dokumentiem,
 - kucēnus, kuru vecākiem nav trīs pakāpju Kluba atzītās ciltsgrāmatās ierakstītu priekšteču ciltsrakstu, t.i., vecāki ir ierakstīti Kluba Reģistrā. Minētos suņus var ierakstīt Reģistrā un izsniegt Reģistrācijas apliecību, ja tie saņēmuši divu ekspertu atzinumu par atbilstību šķirnes standartam ar eksterjera vērtējumu ne zemāku kā „ļoti labi”. Sporta suņiem nepieciešams vērtējums ne zemāks par „labi”.
- 10.16 Reģistrā ierakstītie suņi ir izmantojami vaislā ar sekojošiem nosacījumiem: Suns, kas ierakstīts Reģistrā atbilstoši Nolikuma nosacījumiem, ir izmantojams vaislā, ja tas ir saņēmis pie trijiem ekspertiem izstādēs trīs eksterjera vērtējumus, ne zemākus kā „ļoti labi”. Tā partnerim ir jābūt ar pilniem atzītiem ciltsrakstiem; Reti sastopamo šķirņu suņi pakļaujas Nolikuma vispārējām prasībām. Ir pieļaujama savstarpēja pārošana suņiem ar izcelsmes apliecībām.
- 10.17 Reģistrā ierakstītie suņi, sākot ar ceturto paaudzi, tiek pārcelti Ciltsgrāmatā.
- 10.18 Reģistra apliecības izsniegšanas kārtība.
- 10.18.1 Reģistra apliecībā (sk. pielikumu Nr. 5.) norāda vismaz šādu informāciju:
- reģistra apliecības numuru, izsniegšanas datumu un par izsniegto reģistra apliecību atbildīgo personu;
 - dzīvnieka īpašnieka vārdu un uzvārdu, tostarp audzētāja vārdu un uzvārdu (ja attiecināms);
 - dzīvnieka dzimšanas datumu, dzimumu un vārdu, tostarp audzētavas nosaukumu (ja attiecināms).

11.CILTSRAKSTI.

- 11.1 Ciltsraksti ir suņa ģenētiskās izcelšanās pierādījums, kurš tiek izsniegts pamatojoties uz ierakstiem Ciltsgrāmatā, ciltsraksti ir ar numuru (LV-DDH ****/++++ ar zvaigznītēm apzīmētā vietā ir kārtas numurs, bet ar krustiņiem, tekošais gads), ar Kluba emblēmu, tiek apzīmogoti ar skaidri salasāmu DDH (DIAMOND DOG'S HOUSE) zīmogu un tos paraksta ciltsdarba vadītājs.
- 11.2 Klubs izdot ciltsrakstus pēc kucēna (suņa) īpašnieka pieprasījuma un pēc ciltsrakstu apmaksas saskaņā ar Kluba cenrādi. Kucēna (suņa) īpašnieks uzrāda Kluba izdotu un no audzētāja saņemtu “Kucēna reģistrācijas sertifikātu”. Ciltsrakstu izsniedz sākot no suņa 8 nedēļu vecuma sasniegšanas. Klubs pēc vienošanās var izsūtīt ciltsrakstus ierakstītā pasta sūtījumā.
- 11.3 Ciltsrakstos jābūt ierakstītām trijām priekšteču paaudzēm. Tiek norādīta sekojoša informācija: Suņa vārds, šķirne, identifikācijas numurs, ciltsrakstu numurs, dzimšanas datums, dzimums, apspalvojuma krāsa, spalvas tips (šķirnēm, kurām tas paredzēts). Par priekštečiem norāda suņa vārdu, ciltsraksta numuru, izstāžu vai kinologa vērtējumu, darba pārbaužu rezultātu, veselības pārbaužu rezultātu, iegūtos titulus (ja sunim tādi ir). Var norādīt

apspalvojuma krāsu un tipu. Tāpat ciltsrakstos jābūt norādītam ciltsrakstu izsniegšanas datumam, atbildīgās personas vārdam, uzvārdam, audzētāja vārdam, uzvārdam un īpašnieka vārdam, uzvārdam un adresei.

- 11.4 Ciltsraksti ir stingrās uzskaites dokuments (sk. pielikumu Nr.6.). Katrai ciltsrakstu veidlapai ir savs numurs, kurš tiek reģistrēts Ciltsgrāmatā.
- 11.5 Ierakstu pareizību ciltsrakstos apstiprina Ciltsgrāmatas vadītājs ar savu parakstu un Kluba Ciltsgrāmatas apaļo zīmogu.
- 11.6 Ciltsrakstos ieraksta sekojošus sasniegumus:
- kluba, nacionālais, starptautiskais Čempions;
 - kluba, nacionālais, starptautiskais, pasaules Uzvarētājs;
 - CACIB, R.CACIB, CAC, R.CAC;
 - nacionālais, starptautiskais darba vai sporta Čempions;
 - nacionālais darba, sporta sacensību sertifikāts.
- 11.7 Ciltsrakstos ieraksta rezultātus par sunim veiktajām veselības pārbaudēm: gūžas un elkoņa locītavas displāzija, ceļa kaula izmežģījums, citi šķirnes kluba noteiktie izmeklējumi, šķirnes kluba noteiktie obligātie ģenētiskie testi, kas veikti starptautiski sertificētā laboratorijā vai laboratorijā, ar kuru Klubam ir noslēgts līgums.
- 11.8 Ierakstus ciltsrakstos drīkst izdarīt tikai Ciltsgrāmatas vadītājs.
- 11.9 Ciltsrakstu nozaudēšanas vai sabojāšanas gadījumā izsniedz ciltsrakstu dublikātu. Uz šādu ciltsrakstu veidlapas tiek uzlikta atzīme "Dublikāts".
- 11.10 Īpašnieka maiņas gadījumā, pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.10; 23. punktu tiek veikta šādi: iepriekšējais īpašnieks piecu darbdienu laikā pēc civiltiesiskā darījuma iesniedz organizācijā iesniegumu par dzīvnieka īpašnieka maiņu un abu pušu parakstītu aktu par civiltiesisko darījumu. Klubs 10 darba dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas pārliecinās datu centra datubāzē par informācijas patiesumu un izdara izmaiņas ciltsgrāmatā. Datu centrs, atbilstoši normatīvajiem aktiem par fizisko personu datu apstrādi, nodrošina datu centrā reģistrētai organizācijai autorizētu pieeju datubāzei datu apskatei par dzīvnieka īpašnieka maiņu, lai izdarītu izmaiņas ciltsgrāmatā.
- 11.11 Kucēnam – vaislas brāķim, tiek izdoti ciltsraksti ar spiedogu "Nav izmantojams ciltsdarbā".
- 11.12 Ciltsrakstus izsniedz par katru metienā dzimušu suni, kas metiena apskates brīdī ir dzīvs un kurš ir sasniedzis 8 nedēļu vecumu.
- 11.13 Kucēni – vaislas brāķi, kuriem ir defekti, kas ir savienojami ar dzīves kvalitāti (nepareizs sakodiens, lūzums astē, nestandarta krāsa u.c.), saņem ciltsrakstus ar spiedogu „Nav izmantojams ciltsdarbā”.
- 11.14 Ieraksti ciltsrakstos tiek veikti latviešu valodā, bet par priekštečiem ieraksti ciltsrakstos var būt latviešu, angļu, vācu valodā, bet tikai latīņu transkripcijā (ciltsrakstos ierakstāmie dati ailēs kur ierakstāmi priekšteči netiek tulkoti no oriģināl valodas).

12. PĀRKĀPUMI.

12.1 Gadījumā, ja Kluba biedrs pārkāpj dotā Nolikuma prasības, Kluba Valde var lemt jautājumu par viņa sodīšanu ar brīdinājumu, ciltsdarba aizliegumu uz laiku vai pilnībā.

12.2 Kuces īpašnieku var sodīt, ja tas, piemēram:

- kuci sapārojis ar suni, kas neatbilst Nolikuma prasībām;
- nav nodrošinājis atbilstošus kuces un tās pēcnācēju turēšanas un barošanas apstākļus;
- pārdevis kucēnus pirms pēdējās apskates vai jaunāku par 8 nedēļu vecumu;
- pārdevis kucēnus agrāk par divām nedēļām pēc pēdējās vakcinācijas, ja kucēns vakcinēts sešu nedēļu vecumā un agrāk par nedēļu, ja kucēns vakcinēts astoņu nedēļu vecumā;
- nav norēķinājies ar vaislas suņa īpašnieku atbilstoši pārošanas aktā atrunātajai kārtībai;
- nav izdarījis Kluba noteiktos maksājumus;
- ieguvis no savas kuces biežāk kā vienu metienu gadā un citos līdzīgos gadījumos.

Apstiprināts 10.08.2022.gads

DIAMOND DOG'S HOUSE Kluba Valdes locekle : Alina Jurgaityte

GROZĪJUMI

Kinoloģiskā kluba "DIAMOND DOG'S HOUSE" Ciltsdarba nolikumā

(apstiprināts 10.08.2022., aktualizēts saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 840, 17.12.2024.)

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra noteikumiem Nr. 840, tiek veiktas šādas izmaiņas un papildinājumi Ciltsdarba nolikumā:

1. Iekļauts jauns punkts 11.10. par dzīvnieka īpašnieka maiņas reģistrācijas kārtību.

“Ja mainās dzīvnieka īpašnieks, tā iepriekšējais īpašnieks piecu darbdienu laikā pēc civiltiesiskā darījuma iesniedz organizācijā iesniegumu par dzīvnieka īpašnieka maiņu un abu pušu parakstītu aktu par civiltiesisko darījumu. Organizācija 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas pārliecinās datu centra datubāzē par informācijas patiesumu un izdara izmaiņas ciltsgrāmatā. Datu centrs atbilstoši normatīvajiem aktiem par fizisko personu datu apstrādi nodrošina datu centrā reģistrētai organizācijai autorizētu pieeju datubāzei datu apskatei par dzīvnieka īpašnieka maiņu, lai izdarītu izmaiņas ciltsgrāmatā.”

2. **Papildināta sadaļa** par ciltsrakstu izsniegšanas kārtību (punkti 11.11.–11.12.).

11.11. Pamatojoties uz ciltsgrāmatas pamatdaļu, dzīvnieka ciltsrakstus izsniedz dienestā reģistrēta organizācija.

11.12. Ciltsrakstus izsniedz par katru metienā dzimušu tīršķirnes dzīvnieku, kas metiena apskates brīdī ir dzīvs:

Sunim – no astoņu nedēļu vecuma;

3. **Ieviests jauns regulējums** par reģistra apliecību izsniegšanu (punkti 11.15.–11.16.).

11.15 Organizācija, kas īsteno audzēšanas programmu, dienesta mājas (istabas) dzīvnieku reģistrā izdara atzīmi par ciltsrakstu izsniegšanu vietējās šķirnes suņiem. Dienesta mājas (istabas) dzīvnieku reģistrs ir valsts informācijas sistēmas "Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēma" sastāvdaļa.

4. **Vispārīgi precizēti** formulējumi un atsauces uz normatīvajiem aktiem atbilstoši MK noteikumu Nr. 840 jaunākajai redakcijai.

Šie grozījumi stājas spēkā no 2024. gada 17. decembra.

DIAMOND DOG'S HOUSE Kluba Valdes locekle : Alina Jurgaityte